

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)
den 6 april 1995 *

I mål T-143/89,

Ferriere Nord SpA, bolag bildat enligt italiensk rätt, Osoppo (Italien), företrätt av Wilma Viscardini Dona, advokat i Padua och Giuseppe Campeis, advokat i Udine, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokatbyrån Ernest Arendt advokatbyrå, 8—10, rue Mathias Hardt,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Enrico Traversa och Julian Currall, båda vid rättstjänsten, i egenskap av ombud, biträdda av Alberto Dal Ferro, advokat i Vicenza, med delgivningsadress i Luxemburg hos Georgios Krem-lis, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg,

svarande,

* Rättegångsspråk: italienska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 89/515/EEG av den 2 augusti 1989, angående ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.553 — Svetsat armeringsnät, EGT nr L 260, 1989, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

sammansatt av H. Kirschner, ordförande, samt C.W. Bellamy, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas och K. Lenaerts, domare,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 14—18 juni 1993,

följande

Dom

Bakgrund

- 1 Det förevarande målet rör kommissionens beslut 89/515/EEG av den 2 augusti 1989 angående ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.553 — Svetsade armeringsnät, EGT nr L 260, s. 1, nedan kallat "beslutet"), genom vilket kommissionen ålade fjorton producenter av svetsade armeringsnät böter för brott mot artikel 85.1 i fördraget. Den produkt som är föremål för beslutet är svetsade armeringsnät. Det rör sig om en färdigmonterad armaturprodukt

som består av slät eller skårad kalldragen ståltråd som sammansvetsas till ett nät på varje korsningspunkt. Detta används på nästan alla områden där man bygger i armerad betong.

- 2 Från och med år 1980 har ett visst antal samordnade förfaranden — som har gett upphov till beslutet — utvecklats inom denna sektor på marknaderna i Tyskland, Frankrike och i Benelux-länderna.

- 3 Kommissionens tjänstemän genomförde den 6 och 7 november 1985 med stöd av artikel 14.3 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT nr 13, 1962, s. 204, nedan kallad "förordning nr 17"), samtidigt och utan förvarning undersökningar av sju företags och två sammanslutningars kontor, nämligen hos Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH (BStG), Thibo Draad-en Bouwstaalprodukt BV (Thibodraad), NV Bekaert, Syndicat national du tréfilage d'acier (STA) och Fachverband Betonstahlmatten eV; den 4 och 5 december 1985 genomförde de vidare undersökningar av följande företags kontor: ILRO SpA, G. B. Martinelli, NV Usines Gustave Boël (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l'Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV och ZND Bouwstaal BV.

- 4 De sakförhållanden som upptäcktes under undersökningarna samt de upplysningar som erhöles genom tillämpning av artikel 11 förordning nr 17 fick kommissionen att dra den slutsatsen att de berörda producenterna mellan åren 1980 och 1985 hade brutit mot artikel 85 i fördraget genom ett antal överenskommelser eller samordnade förfaranden avseende leveranskvoter och priser på svetsat armeringsnät. Kommissionen inledde det förfarande som föreskrivs i artikel 3.1 i förordning nr 17 och den 12 mars 1987 skickades meddelandet om anmärkningar till de berörda företagen som besvarade meddelandet. Förhör med företagets företrädare ägde rum den 23 och 24 november 1987.

- 5 Efter detta förfarande fattade kommissionen beslutet. Enligt detta (punkt 22) bestod konkurrensbegränsningarna av ett antal överenskommelser och/eller samordnade förfaranden som hade som syfte att fastställa priser och/eller leveranskvoter och en uppdelning av marknaderna för svetsade armeringsnät. Dessa samordnade förfaranden hade enligt kommissionen samband med olika delmarknader (Frankrike, Tyskland eller Benelux-länderna) men påverkade handeln mellan medlemsstaterna, eftersom företag deltog som var etablerade i flera medlemsstater. Enligt beslutet "handlar det i det föreliggande fallet mindre om ett övergripande samordnat förfarande mellan samtliga producenter i alla berörda medlemsstater, än om en samling olika samordnade förfaranden mellan deltagare som ibland också är olika. I alla fall har dessa samordnade förfaranden i och med att de reglerar olika delmarknader som resultat att i hög grad reglera en väsentlig del av den gemensamma marknaden."
- 6 Beslutet har följande lydelse:

"Artikel 1

Företagen Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA, Tréfilarbe SA eller Tréfilarbe Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale SA (numera Steelinter SA), NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos, Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (numera Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Bau-stahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) och G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA har överträtt artikel 85.1 i EEG-fördraget, genom att, mellan den 27 maj 1980 och den 5 november 1985, i ett eller flera fall delta i en eller flera överenskommelser och/eller samordnade förfaranden (avtal, beslut av företagsammanslutningar eller samordnade förfaranden), som bestod i att fastställa försäljningspriser, begränsa försäljningen, dela upp marknaderna sinsemellan och i att vidta åtgärder för att tillämpa dessa samordnade förfaranden och för att kontrollera denna tillämpning.

Artikel 2

I den mån dessa fortsätter att vara verksamma inom sektorn för svetsade armeringsnät i gemenskapen, skall de i artikel 1 nämnda företagen omedelbart upphöra med de konstaterade överträdelserna (om detta ännu inte skett) och i framtiden, vad gäller denna verksamhet, avstå från alla överenskommelser och/eller samordnade förfaranden som har samma eller liknande syfte eller resultat.

Artikel 3

Följande böter åläggs nedannämnda företag för de överträdelser som konstaterats i artikel 1:

- 1) Tréfilunion SA (TU): 1 375 000 ecu i böter,
- 2) Société métallurgique de Normandie (SMN): 50 000 ecu i böter,
- 3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS): 150 000 ecu i böter,
- 4) Sotralentz SA: 228 000 ecu i böter,
- 5) Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL: 1 143 000 ecu i böter,
- 6) Steelinter SA: 315 000 ecu i böter,

- 7) NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos: 550 000 ecu i böter,
- 8) Thilo Bouwstaal BV: 420 000 ecu i böter,
- 9) Van Merksteijn Staalbouw BV: 375 000 ecu i böter,
- 10) ZND Bouwstaal BV: 42 000 ecu i böter,
- 11) Baustahlgewebe GmbH (BStG): 4 500 000 ecu i böter,
- 12) ILRO SpA: 13 000 ecu i böter,
- 13) Ferriere Nord SpA (Pittini): 320 000 ecu i böter, och
- 14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA: 20 000 ecu i böter.”

Förfarandet

- 7 Det är under dessa omständigheter som sökanden, Ferriere Nord SpA (nedan kallad "Ferriere Nord"), genom ansökan som inkom till domstolens kansli den

18 oktober 1989 väckte den föreliggande talan om ogiltigförklaring av beslutet. Tio av de tretton övriga mottagarna av detta beslut har likaledes väckt talan.

- 8 Genom beslut av den 15 november 1989 hänsköt domstolen detta mål samt de tio övriga målen till förstainstansrätten i enlighet med artikel 14 i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT nr L 319, s. 1). Dessa mål registrerades under nummer T-141/89—T-145/89 och T-147/89—T-152/89.

- 9 Genom beslut av den 13 oktober 1992 förenade förstainstansrätten målen vad gäller det muntliga förfarandet — i enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna — på grund av sambandet mellan dessa.

- 10 Genom skrivelser som inkom till förstainstansrättens kansli mellan den 22 april och den 7 maj 1993 besvarade parterna de av förstainstansrätten ställda frågorna.

- 11 På grundval av svaren på dessa frågor och med hänsyn till referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet utan att vidta föregående åtgärder för bevisupptagning.

- 12 Parternas framställningar och svar på förstainstansrättens frågor hördes under det muntliga förfarande som ägde rum den 14—18 juni 1993.

Parternas yrkanden

- 13 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten

i första hand skall

— ogiltigförklara beslutet till den del det gäller Ferriere Nord,

i andra hand skall

— undanröja de böter som ålagts Ferriere Nord eller nedsätta dem till ett skäligt belopp, samt

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

- 14 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna i denna instans.

Prövningen i sak

- 15 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden i beslutet (punkterna 23, 51, 159 och 160) klandras för deltagande i två grupper av samordnade förfaranden på den fran-

ska marknaden. I dessa samordnade förfaranden deltog, å ena sidan, de franska producenterna (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG och Sotralentz) och, å andra sidan, de utländska producenter som verkade på den franska marknaden (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale och Tréfilalbed) och hade som syfte att fastställa priser och kvoter för att begränsa importen av svetsat armeringsnät till Frankrike samt att leda till informationsutbyte. Den första gruppen samordnade förfaranden där sökanden deltog genomfördes mellan april 1981 och mars 1982. Sökanden deltog mellan början av år 1983 och maj 1984 i den andra gruppen samordnade förfaranden (punkt 70 i beslutet). Denna andra grupp av samordnade förfaranden stadfästes i oktober 1983 genom antagandet av ett "protokoll om överenskommelsen".

- 16 Sökanden har åberopat tre grunder till stöd för sin talan. Den första avser en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget, den andra en överträdelse av artikel 15.2 i förordning nr 17 och den tredje att det förekommit maktmissbruk.

Grunden avseende en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget

Parternas argument

- 17 Sökanden har medgett sitt deltagande i de klandrade överenskommelserna, men anser att detta deltagande "inte direkt har utgjort någon överträdelse av artikel 85.1 i fördraget".
- 18 Sökanden har inledningsvis hävdatt att den innehar en mycket svag ställning på den franska marknaden på grund av de höga transportkostnaderna för svetsat armeringsnät och på grund av att dess fabriker ligger i östra Italien. Med tanke på dess svaga ställning på denna marknad, kunde sökandens deltagande i de samordnade förfarandena inte ha någon som helst inverkan på konkurrensen eller på handeln mellan medlemsstaterna. Enligt sökanden bevisas detta av att de samordnade förfarandena inte har inneburit någon ändring av den marknadsandel som de italien-

ska producenterna sammantaget har innehaft och av att dess export till Frankrike har förblivit klart mindre än den kvot som hade tilldelats den.

- 19 Sökanden har tillagt att, även om de samordnade förfarandena såsom kommissionen har påstått har lett till en prishöjning på den franska marknaden har detta medfört en ökning av handeln mellan medlemsstaterna och av konkurrensen. I själva verket var det endast de höga priserna på den franska marknaden som gjorde det möjligt för sökanden att komma in på denna marknad, med tanke på de höga transportkostnader som den hade. Enligt domstolens rättspraxis kan det ifrågasättas om det föreligger en förvanskning av konkurrensen, om överenskommelsen förefaller att vara nödvändig just för att ett företag skall kunna ta sig in i ett geografiskt område där detta inte verkade förut eller om överenskommelsen har haft en positiv inverkan på handelsutbytet (dom av den 30 juni 1966, Société technique minière, 56/65, Rec. s. 337).
- 20 I repliken har sökanden bestridit de uppgifter som kommissionen har återgett i punkt 25 i beslutet, angående omfattningen av den prishöjning som följde av de samordnade förfarandena och har gjort gällande att kommissionen inte kan kompensera det uteblivna resultatet av de samordnade förfarandena med en hänvisning till syftet med dessa, eftersom det enligt den italienska språkversionen av artikel 85 i fördraget förutsätts att överenskommelserna samtidigt skall ha ett konkurrensbegränsande syfte och ett konkurrensbegränsande resultat för att de skall kunna beivras med stöd av denna bestämmelse.
- 21 För övrigt har sökanden erinrat om att mervärdet på svetsat armeringsnät är relativt lågt (20—25 procent), i förhållande till värdet på den mellanliggande produkten, valstråd, vilken omfattas av EKSG-fördraget. Priset på svetsat armeringsnät beror således i stor utsträckning på priset på valstråd, vilket kommissionen själv har medgett i punkt 2 i beslutet. Följaktligen har konkurrensmarginalen varit ytterst liten och hotet mot konkurrensen omöjligt. Sökanden har gjort gällande att, om de samordnade förfarandena har lett till att priserna på svetsat armeringsnät har höjts, har detta resultat sammanfallit med den önskan att priset på valstråd skall stiga, som kommissionen har uttryckt inom ramen för sin omstruktureringspolitik för metallindustrin, eftersom detta pris har kunnat höjas tack vare höjningen av priset på svetsat armeringsnät. Sökanden har tillagt att den själv, i egenskap av producent av valstråd, var lika angelägen om detta som kommissionen.

- 22 Kommissionen har med hänvisning till punkt 25 i beslutet anfört att de samordnade förfarandena har möjliggjort en avsevärd prishöjning på den franska marknaden tack vare fastställandet av priser och kvoter, och att detta har medfört en ändring i konkurrensvillkoren, eftersom marknaden blivit lönsam även för sökanden. Kommissionen har påpekat att det inte finns något dokument som stöder sökandens påstående om att prishöjningen på marknaden skulle ha varit annorlunda än den som påstås i punkt 25 i beslutet.
- 23 Kommissionen har tillagt att sökandens minskade export till Frankrike endast understryker dennes intresse av en påtaglig prishöjning i Frankrike, framför allt för att komma in på en marknad som aldrig har varit riktigt lönsam i ett normalt konkurrensläge (domstolens dom av den 30 januari 1985, BNIC, 123/83, Rec. s. 391). Kommissionen har återigen påstått att det otillättna samordnade förfarandet märkbart har påverkat handelsutbytet mellan Frankrike och Italien, eftersom det syftade till en sorts "isolering" av den franska marknaden för att möjliggöra en påtaglig prishöjning. I alla händelser framgår det av domstolens rättspraxis att det inte är nödvändigt att fastställa att överenskommelserna märkbart har påverkat detta handelsutbyte, men att de är av sådan beskaffenhet att de kan få en sådan verkan (dom av den 1 februari 1978, Miller mot kommissionen, 19/77, Rec. s. 131, punkt 15).
- 24 Kommissionen har påpekat att de åtgärder som den har vidtagit i fråga om vissa produkter som omfattas av EKSG-fördraget inte är relevanta med avseende på den överträdelse som sökanden gjort sig skyldig till på marknaden för svetsat armeringsnät. Det förhållandet att kommissionen reglerar marknaden för dessa produkter innebär inte att företagen ges möjlighet att fastställa priser och leveranskvoter för en annan produkt som omfattas av EEG-fördraget. Kommissionen har emellertid påstått att den vederbörligen, vid fastställandet av bötesbeloppet (punkt 201 i beslutet), har beaktat den verkan som priset på valstråd har på priset på svetsat armeringsnät.

Förstainstansrättens bedömning

- 25 Förstainstansrätten konstaterar inledningsvis att sökanden har medgett att den har anslutit sig till överenskommelserna mellan producenter av svetsat armeringsnät och att den inte har bestridit syftet med dessa, som är att fastställa priser och kvoter.
- 26 I artikel 85.1 i fördraget förbjuds, såsom oförenliga med den gemensamma marknaden, alla avtal mellan företag eller samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och som har som syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen inom den gemensamma marknaden, och särskilt sådana som består i att inköps- eller försäljningspriserna eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs och i att marknaderna eller inköpskällorna delas upp.
- 27 Det följer av lydelsen av denna bestämmelse att de enda relevanta frågorna är om de överenskommelser i vilka sökanden har deltagit hade som syfte eller resultat att begränsa konkurrensen och om dessa kunde påverka handeln mellan medlemsstater. Följaktligen saknar det betydelse om sökandens individuella deltagande i dessa överenskommelser, med hänsyn till dess svaga ställning på den franska marknaden, kunde begränsa konkurrensen eller påverka handeln mellan medlemsstater (förstainstansrättens dom av den 17 december 1991, *Enichem Anic mot kommissionen*, T-6/89, Rec. s. II-1623, punkterna 216 och 224).
- 28 Eftersom det fastställdes priser och kvoter i de överenskommelser till vilka sökanden hade anslutit sig, hade dessa till resultat att begränsa konkurrensen och de kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna. I detta sammanhang räcker det att beträffande åren 1981—1982 erinra om att sökanden deltog i ett möte som hölls i Paris den 1 april 1981, där franska, italienska och belgiska producenter deltog och vid vilket en kvot om 32 000/33 000 ton fastställdes för de italienska producen-

terna, varav 4 000 ton för sökanden, för en period av tolv månader från och med april 1981. Vid detta möte fastställdes också priserna på de olika typerna av svetsat armeringsnät, rabatterna, tillträdesavgifterna och olika former för informationsutbyte. Detta framgår av telexmeddelandet av den 9 april 1981 från Italmet, som är Ferriere Nord och Martinellis företrädare i Frankrike, till Martinelli (punkt 33 i beslutet), av meddelandet av den 9 april 1981 från Marie, som var chef för Tréfilunions avdelning för svetsat armeringsnät och ordförande för Association technique pour le développement de l'emploi du treillis soudé sedan 1983 (punkt 34 i beslutet), av Tréfilunions tabell kallad "Importen av svetsat armeringsnät från Italien" (punkt 35 i beslutet) och av skrivelsen av den 4 maj 1981 från Cattapan, företrädare för Ferriere Nord, till François på Italmet (punkt 36 i beslutet) som hänvisar till godkännandet av villkoren i denna överenskommelse. För övrigt deltog sökanden, vad gäller åren 1983—1984, tillsammans med andra italienska och franska producenter i ett möte som hölls den 23 februari 1983 och där det beslutades om en fördelning av kvoterna (61 procent för franska integrerade producenter, 19 procent för franska icke-integrerade producenter, 3 procent för Belgien, 7 procent för Tyskland, 10 procent för Italien) och om en höjning av priserna (200—300 FF från och med april 1983, 300 FF för juli månad). Detta framgår av Cattapans meddelande angående det omtalade mötet (punkt 53 i beslutet) och en promemoria av Haller, företrädare för CCG (punkt 54 i beslutet).

- 29 Vad gäller inverkan på konkurrensen är det riktigt, såsom sökanden har framhållit, att priset på svetsat armeringsnät i stor utsträckning beror på priset på valstråd, men detta betyder inte att alla möjligheter till effektiv konkurrens inom detta område var uteslutna. För producenterna återstod i själva verket en tillräcklig marginal för att möjliggöra en verklig konkurrens på marknaden. Följaktligen har de samordnade förfarandena kunnat ha en påtaglig inverkan på konkurrensen (domstolens dom av den 29 oktober 1980, Van Landewyck m. fl. mot kommissionen, 209/78—215/78 och 218/78, Rec. s. 3125, punkterna 133 och 153).
- 30 Det är för övrigt inte nödvändigt att vid tillämpning av artikel 85.1 i fördraget beakta det konkreta resultatet av en överenskommelse när det, såsom är fallet i de överenskommelser som konstaterats i beslutet, framgår att dessa har som syfte att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen inom den gemensamma marknaden (domstolens dom av den 11 januari 1990, Sandoz Prodotti Farmaceutici mot kommissionen, C-277/87, Rec. s. I-45).

- 31 Sökanden kan inte åberopa den italienska språkversionen av artikel 85 i fördraget för att kräva att kommissionen skall bevisa att det samordnade förfarandet hade både ett konkurrensbegränsande syfte och ett konkurrensbegränsande resultat. Denna språkversion kan nämligen inte ensam gälla framför alla andra språkversioner av vilka det tydligt, genom att ordet "eller" används, framgår att det aktuella villkoret är alternativt, och inte kumulativt, såsom domstolen har avgjort i en fast rättspraxis sedan sin ovan nämnda dom *Société technique minière* (Rec. s. 359). För en enhetlig tolkning av de gemenskapsrättsliga normernas krävs nämligen att de skall tolkas och tillämpas mot bakgrund av andra språkversioner inom gemenskapen (domstolens domar av den 5 december 1967, *Van der Vecht*, 19/67, Rec. s. 445, 456, och av den 6 oktober 1982, *Cilfit och Lanificio di Gavardo*, 283/81, Rec. s. 3415, punkt 18).
- 32 Vad gäller inverkan på handeln mellan medlemsstaterna, bör det erinras om att det enligt artikel 85.1 i fördraget inte krävs att de konstaterade konkurrensbegränsningarna verkligen har påverkat handelsutbytet mellan medlemsstaterna på ett påtagligt sätt, utan endast att det fastställs att dessa överenskommelser är av sådan beskaffenhet att de kan ha en sådan verkan (den ovan nämnda domen *Miller mot kommissionen*, punkt 15).
- 33 I det föreliggande fallet bör det påpekas att det förhållandet att sökandens produktionsanläggningar för svetsat armeringsnät ligger långt borta från den franska marknaden inte i sig utgör ett hinder mot dennes export till denna marknad. I detta sammanhang framgår det för övrigt av sökandens egna argument att de samordnade förfarandena, i den mån dessa avsåg en prishöjning, skulle kunna öka sökandens export till Frankrike och således påverka handelsutbytet mellan medlemsstaterna.
- 34 Vidare, och även om det antas, såsom sökanden har påstått, att de samordnade förfarandena inte har förändrat den marknadsandel som sammantaget innehades av de italienska producenterna och att sökandens export förblev mycket mindre än den kvot som hade tilldelats den, kvarstår trots allt att de konstaterade konkurrensbegränsningarna hade kunnat avleda handelsflödet från den riktning som det annars

skulle ha haft (ovan nämnda dom Van Landewyck m. fl. mot kommissionen, punkt 172). De samordnade förfarandena hade nämligen som syfte att begränsa importen till den franska marknaden för att möjliggöra en konstlad prishöjning på denna marknad.

- 35 Av det hittills anförda följer, såsom det konstaterats i beslutet, att sökanden genom att ansluta sig till överenskommelser med vilka syftet var att begränsa konkurrensen inom den gemensamma marknaden och som skulle kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna, har brutit mot artikel 85.1 i fördraget.
- 36 Grunden kan således inte godtas.

Grunden avseende en överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17

- 37 Denna grund består av fyra delar. Den första avser avsaknad av uppsåt eller vårdslöshet från sökandens sida, den andra dennes begränsade roll, den tredje principen om likabehandling och, slutligen, den fjärde ett otillräckligt beaktande av det ekonomiska och rättsliga sammanhanget.

I — Avsaknad av uppsåt eller vårdslöshet från sökandens sida

Parternas argument

- 38 Sökanden har hävdats att den inte har haft för avsikt att göra sig skyldig till en överträdelse av artikel 85 i fördraget och att dess enda mål med deltagandet i överenskommelserna var att kunna ta sig in på den franska marknaden, vilket inte var möjligt utan en prishöjning.

- 39 Sökanden har gjort gällande att den i egenskap av stålproducent vars verksamhet omfattas av EKSG-fördraget, enligt vilket det är möjligt att reglera priser och fastställa kvoter, inte insåg att de överenskommelser som den anslöt sig till var oförenliga med EEG-fördraget.
- 40 Kommissionen har svarat att det enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 ingalunda krävs ett uppsåt för att böter skall kunna åläggas, men att ett sådant uppsåt i alla händelser förelåg i det här fallet. Kommissionen har erinrat om att Ferriere Nord aktivt har deltagit i förberedelsen, ingäendet, tolkningen och genomförandet av de otillåtna samordnade förfarandena.

Förstainstansrättens bedömning

- 41 Förstainstansrätten påminner om att det för att en överträdelse av fördragets konkurrensbestämmelser skall kunna anses uppsåtligen begången inte är nödvändigt att företaget medvetet skulle ha brutit mot dessa regler. Det är tillräckligt att företaget inte kunde ha undgått att inse att dess beteende hade som syfte att begränsa konkurrensen (domstolens domar av den 11 juli 1989, Belasco m. fl. mot kommissionen, 246/86, Rec. s. 2117, punkt 41, och av den 8 februari 1990, Tipp-Ex mot kommissionen, C-279/87, Rec. s. I-261, förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992, Chemie Linz mot kommissionen, T-15/89, Rec. s. II-1275, punkt 350).
- 42 I det föreliggande fallet och med beaktande av hur allvarlig och uppenbar överträdelsen av artikel 85.1 i fördraget är, och i synnerhet av dess punkter a) och c), anser förstainstansrätten att sökanden inte kan göra gällande att den inte har handlat uppsåtligen. Av samma skäl kan sökanden inte heller använda som argument att den i egenskap av stålproducent, vars verksamhet i regel omfattas av EKSG-fördraget, inte visste att dessa överenskommelser var oförenliga med EEG-fördraget.

- 43 Grunden kan således inte godtas.

II — Sökandens begränsade roll

Parternas argument

- 44 Sökanden har hävdatt att den spelade en begränsad roll, eftersom den endast iakttog ingångna överenskommelser utan att någonsin ta initiativ. Sökanden hade varken deltagit i överenskommelserna avseende marknaden i Benelux-länderna eller i överenskommelserna avseende den tyska marknaden, och den har aldrig upprättat något samordnat förfarande för den italienska marknaden.
- 45 Sökanden har påpekat att Italmet som har skött alla transaktionerna inte är dess företrädare, i motsats till vad kommissionen har påstått, utan ett fristående företag.
- 46 Kommissionen har svarat att böterna är helt berättigade, bland annat på grund av sökandens storlek och det inflytande den har haft på samtliga otillåtna samordnade förfarandena, i synnerhet genom att göra sig till tolk för de italienska producenterna och genom att på sätt och vis garantera inför de franska producenterna att de italienska producenterna "korrekt" skulle genomföra överenskommelserna.

Förstainstansrättens bedömning

- 47 Förstainstansrätten anmärker att sökanden, i motsats till vad den har påstått, inte endast har iakttagit ingångna överenskommelser utan att den ibland har tagit ini-

tiativ till dem, såsom det framgår av de dokument som nämns i punkterna 36—45 i beslutet, och bland vilka finns Cattapans telexmeddelande till Marie av den 19 april 1982, som innehåller ett förslag till förlängning av överenskommelserna för år 1982 (punkt 42 i beslutet). Detta telexmeddelande innehåller bland annat: "Med beaktande slutligen av den gemensamma önskan att försöka att förbättra situationen inom en sektor som redan är försvagad på grund av den dåliga efterfrågan, meddelar de italienska producenterna sitt samtycke till förslaget om en sänkning av tariffen om 325 FF samt en liten så kallad inträdesrabatt. De maximimängder som de italienska producenterna förbinder sig att iaktta då de exporterar till den franska marknaden under april, maj och juni månader utgör sammanlagt 7 200 ton, det vill säga tre gånger 1 800 + 300 + 300, på det uttryckliga villkoret att prognoserna nedan håller och utvecklas normalt. Jag tror mig kunna påstå att vårt gemensamma mål har uppnåtts och våra gemensamma förhoppningar har uppfyllts. Eftersom de beslut som fattats överensstämmer med våra överenskommelser, kommer de följaktligen att iakttas från och med i dag."

- 48 Det förhållandet att sökanden inte har deltagit i överträdelserna på marknaden i Benelux-länderna eller i Tyskland har beaktats av kommissionen, eftersom denna inte har angett att sökanden har deltagit i dessa. Likaledes fastställs det inte i beslutet att dessa överenskommelser har ingåtts för den italienska marknaden. I detta sammanhang kan sökanden inte anföra som argument att dess överträdelse inte har varit allvarigare än vad den har varit, för att yrka en nedsättning av de böter som ålagts den.
- 49 Vad gäller det förhållandet att Italmet inte var sökandens företrädare bör det understrykas att utbytet av meddelanden och telexmeddelanden mellan sökanden och Italmet inte lämnar något utrymme för tvivel beträffande beskaffenheten av de överenskommelser i vilka sökanden deltog, bland annat via Italmet (se bland annat de dokument som nämns i punkterna 36, 41, 42 och 43 i beslutet), men också, och framför allt, utan att gå via Italmet.
- 50 Av detta följer att sökandens grund inte kan godtas.

III — Åsidosättandet av principen om likabehandling

Parternas argument

- 51 Sökanden har gjort gällande att kommissionen har fastställt de böter som den har ålagt sökanden enbart på grundval av sökandens omsättning för svetsat armeringsnät, vilket strider mot artikel 15.2 i förordning nr 17, såsom denna har tolkats av domstolen i dess dom av den 7 juni 1983, *Musique diffusion française m. fl. mot kommissionen* (100/80—103/80, Rec. s. 1825). Enligt denna dom bör man likaledes bland annat beakta den ekonomiska vinst som de deltagande företagen kan ha fått på grund av de rättsstridiga överenskommelserna. I det föreliggande fallet har sökanden emellertid inte gjort någon vinst på sitt deltagande i de samordnade förfarandena. Denna felaktiga rättstillämpning har lett till att kommissionen har ålagt sökanden böter som är diskriminerande i förhållande till de böter som har ålagts de övriga italienska producenterna.
- 52 Kommissionen har anfört att den i det föreliggande fallet har tillämpat de kriterier som domstolen har definierat i sin ovan nämnda dom *Musique diffusion française m. fl. mot kommissionen*. Kommissionen har påpekat att, även om de böter som ålagts sökanden förvisso är högre än de böter som har ålagts de två andra italienska producenterna, beror detta i synnerhet på sökandeföretagets storlek och på det inflytande den har haft på de otillåtna samordnade förfarandena, vilket är punkter på vilka sökandens situation skiljde sig från de övriga italienska producenternas situation.

Förstainstansrättens bedömning

- 53 Förstainstansrätten konstaterar att det förhållandet att sökanden inte gjort någon vinst på grund av överträdelsen har beaktats vid beräkningen av de böter som ålagts sökanden. I själva verket har kommissionen beaktat att lönsamheten inom sektorn för svetsat armeringsnät i allmänhet är dålig (punkt 201 i beslutet) samt företagens

ekonomiska situation (punkt 203 i beslutet). En utebliven vinst på grund av en överträdelse kan för övrigt inte utgöra ett hinder mot att det åläggs höga böter, eftersom böterna annars skulle förlora sin avskräckande verkan.

- 54 Förstainstansrätten anser att det följer av det hittills anförda att kommissionen inte har fastställt de böter som ålagts sökanden enbart på grundval av dennes omsättning för svetsat armeringsnät. Även om det är riktigt att det här rör sig om en omständighet som kommissionen har beaktat bland andra omständigheter och att denna omständighet har bidragit till att sökanden i absoluta tal har ålagts högre böter än de övriga italienska producenterna, är det icke desto mindre så att detta tillvägagångssätt är förenligt med de riktlinjer som domstolen har angett i sin ovan nämnda dom *Musique diffusion française m. fl. mot kommissionen* (punkterna 120 och 121). Dessa riktlinjer gör det möjligt för kommissionen att beakta det inflytande som företaget har kunnat utöva på marknaden, i synnerhet på grund av dess storlek och styrka, om vilka ledning kan fås av omsättningen för den berörda produkten. Beviset på att detta inte är det enda kriterium som kommissionen har beaktat står att finna i det förhållandet att sökanden relativt sett har ålagts lägre böter (1 procent) än Martinelli (1,5 procent).
- 55 Vad gäller det förhållandet att sökanden skulle vara föremål för diskriminering i förhållande till ILRO, erinrar förstainstansrätten om att det enligt domstolens och förstainstansrättens fasta rättspraxis krävs att jämförbara situationer har behandlats på olika sätt, för att det skall föreligga ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen. Enligt kommissionen beror skillnaden mellan de böter som ålagts sökanden och ILRO på följande faktorer: ILRO:s bristande iakttagande av de ingångna överenskommelserna, vilket bidrog till att försvaga det samordnade förfarandet, det förhållandet att kommissionen inte har kunnat bevisa att ILRO verkade för en förlängning av de samordnade förfarandena från åren 1981—1982, det förhållandet att ILRO har hjälpt kommissionen i dess undersökningar genom att samarbeta på ett bestämt sätt, såsom detta närmare har angetts under sammanträdet (punkt 204 i beslutet), det förhållandet att ILRO har varit föremål för motåtgärder från de franska myndigheternas sida och, slutligen, det förhållandet att ILRO i maj 1984 upphörde att delta i det samordnade förfarandet (se punkterna 44, 64, 65 och 66 i beslutet).

- 56 I det föreliggande fallet bör det emellertid konstateras att de av kommissionen påvisade skillnaderna mellan ILRO:s och sökandens situation är tillräckliga för att berättiga den skillnad i behandling som har gjorts mellan dessa två företag.
- 57 Av detta följer att sökandens grund inte kan godtas.

IV — *Det otillräckliga beaktandet av det ekonomiska och rättsliga sammanhanget*

Parternas argument

- 58 Sökanden har hävdad att kommissionen borde ha beaktat det ekonomiska och rättsliga sammanhanget inom den sektor som utgör produktionsledet före svetsat armeringsnät, det vill säga valstrådssektorn. Sökanden har framhållit det nära sambandet mellan svetsat armeringsnät och valstråd, för vilken gällde ett kvotsystem och en prisreglering. I detta sammanhang har sökanden påpekat att detta samband med vederbörliga ändringar inte skiljer sig från det samband mellan sockret och sockerbetan som domstolen prövade i sin dom av den 16 september 1975, *Suiker Unie m. fl. mot kommissionen* (40/73—48/73, 50/73, 54/73—56/73, 111/73, 113/73 och 114/73, Rec. s. 1663). I det målet fanns det en gemensam organisation av marknaderna för socker som hade som syfte att genom ett pris- och kvotsystem säkerställa en skälig ersättning för basprodukten, sockerbetan. I förevarande fall fanns det "en gemensam organisation av marknaderna" på basproduktens, valstrådens, nivå med vilken avsikten var att direkt skydda denna produkt, utan att något föreskrevs för den bearbetade produkten. I brist på reglering avseende leveranserna av och priserna på den bearbetade produkten, det svetsade armeringsnätet, riskerade emellertid skyddet av valstråden att bli ineffektivt. Av den anledningen avhjälppte producenterna frivilligt denna lucka i systemet med sina egna bestämmelser. Följaktligen bör förstainstansrätten avsevärt nedsätta böterna, såsom domstolen gjorde i sin ovan nämnda dom *Suiker Unie m. fl. mot kommissionen*, på grund av att tillämpningsmarginalen för konkurrensreglerna inom den ifrågavarande sektorn var ytterst begränsad.

- 59 Sökanden har erinrat om, att även om det samordnade förfarandet har lett till en höjning av priset på svetsat armeringsnät, har det också medfört en höjning av priset på valstråd i enlighet med den önskan som kommissionen uttryckt.
- 60 Sökanden anser avslutningsvis att kommissionen inte eller inte i tillräcklig utsträckning har beaktat förmildrande omständigheter, såsom det betydande samarbete som sökanden erbjöd i samband med kommissionens utredning och de stora ansträngningar den gjort inom ramen för omstruktureringen av stålmarknaden.
- 61 Kommissionen har svarat att den, såsom den uttryckligen har angett i beslutet (punkt 201) har beaktat situationen inom sektorn för valstråd, för att bestämma böterna. Kommissionen har tillagt att den situation på marknaden för socker som beskrivs i den ovan nämnda domen *Suiker Unie m. fl.* mot kommissionen skiljer sig från situationen på marknaden för svetsat armeringsnät, eftersom det i det föreliggande fallet inte fanns någon gemensam organisation av marknaden för svetsat armeringsnät. I denna dom förklarade domstolen uttryckligen att "oavsett vilken kritik man kan uttrycka mot ett system som syftar till att bekräfta en uppdelning av de nationella marknaderna, i synnerhet genom nationella kvoter ... kvarstår likväl ett överskjutande men verkligt område som omfattas av konkurrensreglerna".
- 62 Kommissionen har vidare anfört att sökandens samarbete under utredningen och under omstruktureringen av stålmarknaden inte har gått utöver det som krävs enligt lag.

Förstainstansrättens bedömning

- 63 Vad gäller sambandet mellan marknaden för svetsat armeringsnät och marknaden för valstråd måste det allra först konstateras att kommissionen har tagit detta i beaktande (punkt 201 i beslutet). Därutöver kan sökanden inte åberopa den ovan

nämnda domen *Suiker Unie m. fl. mot kommissionen*, eftersom denna dom avser en situation som på grund av två omständigheter i grunden skiljer sig från det föreliggande fallet. Å ena sidan var det där fråga om en gemensam organisation av jordbruksmarknaden som omfattades av EEG-fördraget, medan det i det föreliggande fallet handlar om ett system för priser och produktionskvoter som omfattas av EKSG-fördraget. Å andra sidan var det den bearbetade produkten som utgjorde föremålet för en gemensam organisation av marknaden i målet *Suiker Unie m. fl. mot kommissionen*, medan det i det föreliggande fallet är basprodukten som är föremål för systemet med priser och produktionskvoter. Detta innebär att de antaganden som avses i domen *Suiker Unie m. fl. mot kommissionen* respektive i det föreliggande fallet i grunden skiljer sig från varandra på det ekonomiska planet och att sökanden således inte kan åberopa den domen till stöd för sina påståenden.

- 64 Om det för övrigt antas att verkställandet av de aktuella överenskommelserna indirekt har medfört en prishöjning på valstråd, vilket kommissionen hade önskat, kan sökanden inte åberopa denna omständighet som en förmildrande omständighet. Företag kan nämligen inte åberopa att deras överenskommelser om priser och kvoter för en produkt indirekt har haft ett positivt inflytande på priset på en annan produkt som omfattas av ett system med produktionskvoter som kommissionen har infört, eftersom effekterna av detta kvotsystem då skulle förstärkas på ett överdrivet sätt. Det kvotsystem som kommissionen hade infört för valstråden med stöd av EKSG-fördraget var begränsat till denna produkt. Företagen fick inte utsträcka detta system till en produkt som omfattas av EEG-fördraget, såsom svetsat armeringsnät.
- 65 Slutligen anser förstainstansrätten att sökandens samarbete under kommissionens utredning och omstruktureringen av järn- och stålindustrin inte har gått utöver det som krävdes enligt lag och att detta således inte skulle ha beaktats som en förmildrande omständighet.
- 66 Grunden kan således inte godtas.

Grunden avseende maktmissbruk

- 67 Sökanden har hävdatt att beslutet är resultatet av maktmissbruk bestående i att kommissionen har fastställt en överträdelse som inte fanns och har ålagt sökanden böter utan att villkoren för detta har varit uppfyllda. Till stöd för detta påstående har sökanden upprepat de argument som den har anfört inom ramen för de två första grunderna.
- 68 Förstainstansrätten anser, att även för det fall att ett så obestämt påstående skulle kunna beaktas som en grund, kan den inte godtas. En rättsakt är resultatet av maktmissbruk endast om det på grundval av objektiva, relevanta och överensstämmande indicier verkar ha fattats uteslutande, eller åtminstone huvudsakligen, för att uppnå andra mål än de som åberopats eller för att kringgå ett förfarande som särskilt föreskrivs i fördraget för att behandla omständigheterna i det föreliggande fallet (domstolens dom av den 13 november 1990, Fedesa m. fl., C-331/88, Rec. s. I-4023, punkt 24).
- 69 De argument som sökanden har framlagt till stöd för sina två första grunder utgör inte något som helst stöd för påståendet att det har förekommit maktmissbruk, eftersom sökanden inte på något sätt anger närmare i vilket annat syfte än det som nämns i beslutet som kommissionen skulle ha använt den behörighet som den tilldelats genom fördraget.
- 70 Av allt som anförts följer att talan skall ogillas.

Rättegångskostnader

- 71 Enligt artikel 87 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om så har yrkats. Eftersom sökanden har tappat målet och kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, skall denne förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

följande dom:

- 1) Talan ogillas.
- 2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Kirschner

Bellamy

Vesterdorf

García-Valdecasas

Lenaerts

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 april 1995.

H. Jung

H. Kirschner

Justitiesekreterare

Ordförande

Innehåll

Bakgrund	II - 921
Förfarandet	II - 925
Parternas yrkanden	II - 927
Prövningen i sak	II - 927
Grunden avseende en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget	II - 928
Parternas argument	II - 928
Förstainstansrättens bedömning	II - 931
Grunden avseende en överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17	II - 934
I — Avsaknad av uppsåt eller vårdslöshet från sökandens sida	II - 934
Parternas argument	II - 934
Förstainstansrättens bedömning	II - 935
II — Sökandens begränsade roll	II - 936
Parternas argument	II - 936
Förstainstansrättens bedömning	II - 936
III — Åsidosättandet av principen om likabehandling	II - 938
Parternas argument	II - 938
Förstainstansrättens bedömning	II - 938
IV — Det otillräckliga beaktandet av det ekonomiska och rättsliga sammanhanget	II - 940
Parternas argument	II - 940
Förstainstansrättens bedömning	II - 941
Grunden avseende maktmissbruk	II - 943
Rättegångskostnader	II - 944
	II - 945